

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Česká republika přijde o desítky miliard korun z bruselské pokladny, pokud nezačne rychleji čerpat dotace Evropské unie. Z peněz na léta 2004 až 6 zatím Češi využili jen 18 %. Horší je už jen Kypr. Důvody, proč tomu tak je, vysvětloval v Bruselu ministr pro místní rozvoj Radko Martínek.

Česko získalo od unie na léta 2004 až 2006 příslib 53 miliard korun. Za první rok odčerpalo ale jen 10 a za druhý 8 %. Ve srovnání s původní patnáctkou sice fondy využívají méně všechny nové země, které na to mají kratší dobu, ale horší než Česko je jen Kypr.

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Náš problém je v tom, že vlastně všechny ty projekty musí být dokončeny a pak se teprve zpětně administrují, takže to nabíhání těch projektů je pomalejší.

Podle europoslance Jana Březiny za ne pružný systém mohou bývalí ministři pro místní rozvoj.

Jan Březina (KDU-ČSL), poslanec EP:

V prvé řadě bych zmínil pana ministra Němce a i našeho dnešního premiéra pana Paroubka, protože ten mechanismus, který nastavili, je těžkopádný a ne pružný .

Komisařka Danuta Hübnerová upozorňuje, že pokud Česko nezrychlí schvalování projektů, může přijít o desítky miliard korun.

Danuta Hübnerová, komisařka EU pro regionální politiku:

Pokud mě něco znepokojuje, je to budoucnost. Víc pozornosti zaslouží administrativní kapacity členských států i příprava projektů. Jen jejich kvalita umožní využít každé euro.

Český ministr věří, že se nakonec podaří využít až 80 % přidělených peněz, ale připouští, že pro období 2007 až 13 je stávající systém neudržitelný. Letos Česko vyčerpalo zatím jen tři desetiny procenta přiřčených peněz. Od roku 2007 by přitom mělo umět využívat mnohonásobně vyšší částky.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Závěry dnešní schůzky v Bruselu?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Já myslím, že jsou povzbudivé, podařilo se mi vysvětlit situaci v České republice, paní komisařka má ostatně pochopení, protože Polsko je prakticky ve stejné situaci, všechny ty nové státy jsou zhruba na stejné úrovni, prostě se učíme zvládat podmínky Evropské unie.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Dobře, to zní optimisticky, přesto budu citovat Hospodářské noviny z loňského srpna: Vaše náměstkyně Věra Jourová prohlásila: "Řekli jsme si" - na poradě - "že 1. února 2006 musí být vyčerpáno 70 % dotací a do 30. září téhož roku 95 % všech peněz vyčleněných pro rok 2004". To se zřejmě nepodařilo, realita je necelých 18 % celkem. Jaké jsou ty největší chyby?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Hlavní problém je ve zpětném financování. Česká republika právě proto, aby ty peníze byly bezpečné, aby se nedaly zneužít, tak zvolila systém - všechny projekty musí být dokončeny, zadministrovány a pak se teprve vyúčtovávají vůči Evropské unii a to samozřejmě znamená, že ta administrace je poměrně dlouhá.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Kde vidíte ty největší překážky pro získání dotací vy?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Já vidím problémy ve složitosti administrativy, např. můžu uvést, že ze 40 zhruba projektů, které v rámci **společného regionálního operačního programu** v Jihočeském kraji byly schváleny, přijaty, tak dneska vlastně byly z ministerstva proplaceny pouze dva a leží to tam, ti lidé, co to realizují, to financují z vlastních zdrojů, jakoby to tzv. předfinancují a čekají po těch etapách, které byly již schváleny, že ty peníze dostanou, zatím se tak neděje.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Takže systém je špatný nebo si úředníci vymýšlejí nebo v čem je ten problém?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Já mám pocit, že jsme příliš nároční na to, že to děláme příliš složitě, ale zase chápou, že se rozdělí cizí peníze, tak je třeba ty peníze rozdělovat, aby byly v pořádku.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Zpráva Evropské komise, kterou citovalo Právo, říká: ministerstvo pro místní rozvoj - české - musí začít vystupovat jako koordinátor, začít. Co dělá teď?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Tak my jsme jednak před 14 dny ve **vládě** tady tuhle koordinaci dostali, tzn. **vláda** nám ji **schválila** a můžeme vystupovat tady v této roli.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Ale zdroje z Evropské unie jste přece měli na starosti už dřív.

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

To ano, ale neměli jsme schválenou tu roli ve vládě, tenhle mechanismus byl schválen teprve před 14 dny na to další, příští finanční období. Z hlediska toho stávajícího čerpání koordinujeme tu situaci prakticky neustále a už více jak půl roku se konají pravidelné koordinační porady náměstků, které kontrolují čerpání těch jednotlivých projektů a já bych tady ukázal myslím graf, který dokazuje celkem jednoznačně, že ta situace České republiky není tak zlá, jak se říká, tady ty modré sloupečky, ty ukazují, kolik máme vyčerpat a takové ty červené ukazují, kolik je těch jednotlivých projektů přijatých, tzn. ve skutečnosti prakticky ve všech těch **operačních programech** je přebytek.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Přesto stačíme třeba vyčerpat do konce letošního roku zbylých, protože za rok 2004 nebo v tom rozpočtu na rok 2004 jsme vyčerпали zatím desetinu, stačíme těch zbývajících 90 % vyčerpat do konce roku, což musíme?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

My musíme do konce letošního roku vyčerpat alokaci roku 2004, jinak se bude ještě dál dva roky čerpat. Dneska máme vyčerpaných 21 %. Myslím si, že všechny ty **operační programy** kromě jednoho, což je jeden pražský program, mají reálnou šanci, aby ty projekty vyčerply. Samozřejmě za cenu velkého úsilí a těžké práce.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Vy sám jste ale přiznal, že o některé peníze bychom mohli přijít, ve zprávě pro vládu. Odhadnete, kolik třeba?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

To se těžko dá říct. Pravda je, že ani jedna členská země, ani staré členské země, ani nové se jim nepodařilo vyčerpat veškeré finanční prostředky, které vyčerpat mohly. Já bych byl velmi spokojen, kdyby za to stávající období jsme vyčerпали peníze na tak 80 %, to bysme patřili mezi ty úspěšné.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Je v jižních Čechách o peníze z Evropské unie zájem?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Je veliký zájem, ten počet zájemců a peníze, o které žádali, vysoce převyšovaly možnosti, které ten společný regionální a operační program, kterým kraj disponuje, mohl nabídnout.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Pomáhá třeba krajský úřad poradenstvím nebo něčím podobně a má na to lidi?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Samozřejmě, máme sekretariát, kde jsou možnosti, kde jsou odborníci schopní poradit, dát instrukce všem, v té mašinérii úřednické to je nesmírně složité a tady myslím, že nejenom ten společný regionální operační program, ale i ty operační programy jsou významné a tady vnímám, že velké problémy jsou na programu, který spravuje ministerstvo práce a sociálních věcí, takové ty měkké programy, to jsou věci, které peníze mohou snadno jakoby promrhat, a proto klademe my důraz na to, aby se co nejvíc peněz vkládalo do těch infrastrukturních projektů, řekněme do silnic, do struktur, které tvoří jakousi pevnou hodnotu.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Dotační programy se mají napříště změnit.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Dosud se peníze z Evropské unie rozdělovaly prostřednictvím deseti různých centrálních programů, kraje žádné vlastní programy neměly. Program pro regiony byl společný. Nově bude operačních programů 24, z nich 7 bude napříště regionálních. Vláda taky pověřila hejtmany krajů, aby ke svým programům vytvořili řídicí orgány. Rozpočet Evropské unie ještě schválený není, ale v letech 2007 až 13 by Česká republika mohla dostat až 785 miliard korun. Kraje nesouhlasí s tím, že by z této částky měly spravovat jen 12 %, požadují 20 %. Hejtmani krajů argumentují tím, že nejlíp znají místní potřeby. Čerpat ze strukturálních fondů a fondů soudržnosti Evropské unie může Česká republika od svého vstupu v květnu roku 2004. Do roku 2006 může vyčerpat zhruba 75 miliard. Příjemcům na účty zatím dorazilo pouze zhruba 6 % dostupných peněz.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Vy chcete také snížit tu příliš velkou byrokratizaci, alespoň to máte v plánu. Příklad z tisku: kvůli projektu pro jistou ostravskou školu musel žadatel do Prahy 25krát. Kdy toto skončí?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

My pracujeme prakticky denně, upravujeme ty podmínky, které jsou nastaveny, jak jsem říkal, učíme se to a na to příští finanční období zcela jistě se vyvarujeme chyb, kterých jsme se nevyvarovali v tom stávajícím období.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Tzn. od toho roku 2007 až 13?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Ano, určitě.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Máte dost lidí na to, abyste spravovali víc prostředků z Evropské unie, což chcete?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Tam máme v tuto chvíli v současné chvíli lidí dostatek pro ten...

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

A kvalifikovaných?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Ano, jsou to kvalifikovaní lidé, ale pro to další období, kdy bychom měli spravovat regionální **operační program**, tak by na té úrovni regionu soudržnosti, to je Jihočeský a Plzeňský kraj, měl být vytvořený úřad o zhruba 40 zaměstnancích, čili představte si, jak náročná administrativa to bude.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Myslíte si, že místní úředníci jsou lepší než úředníci v centru?

Jan Zahradník, hejtman Jihočeského kraje:

Tak především je to pro ty žadatele blíž, nemuseli by jezdit z Ostravy do Prahy, ale z Ostravy by šel do Ostravy na krajský úřad, v Budějovicích totéž, takže já myslím, že by se to dalo na úrovni krajů řešit lépe, lépe spravovat nebo administrovat, a proto žádáme, aby ta alokace pro regionální **operační programy** z 12 % byla navýšena o těch zmíněných 20 %.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Onen argument: místní úřady znají místní problémy lépe, neměly by tedy rozhodovat třeba i o většině peněz z Evropské unie?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Určitě regionální **operační programy** jsou potřeba, ministerstvo také proto...

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

12 % není příliš mnoho.

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Ministerstvo pro to připravilo všechny legislativní podmínky, ono těch 12 % není celá částka, např. u nás na ministerstvu se připravuje tzv. integrovaný **operační program**, který v celé své části jde na kraje, tzn. celková ta částka, která jde na kraje, protože nejenom, že budou samy řídicí orgány těch **operačních programů**, ale samy také budou moct žádat, já to odhaduji na zhruba 25 až 30 %...

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Dobře, ale neměly by rozhodovat o většině těch peněz, protože jsou blíž lidem?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Oni samozřejmě o tom budou rozhodovat, ale důležité je, aby byly také schopny, měly tu kapacitu a ta stávající situace ukazuje, že prostě ti, kteří to zatím nedělaly, tak mají zejména od počátku potíže: My máme myslím docela dobré vztahy...

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Ale vy máte v centru také potíže.

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

No, samozřejmě, ale také se to učíme a myslím, že ty zkušenosti tady reálně jsou. Myslím, že dobré je, že my s kraji velmi dobře spolupracujeme a také počítáme, že společně budeme řešit problémy těch regionálních **operačních programů**. Pomůže ministerstvo mj. s kofinancováním.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Vaše město Nymburk se k nějakým penězům z Evropské unie dostalo. Bylo těžké se k těmto penězům dostat, co bylo největším problémem?

Vlastimil Janda, Odbor správy a rozvoje městského majetku Nymburk:

Tak největším problémem, jak bylo řečeno i v předchozí diskusi, je zajištění té důsledné administrace celého projektu, poněvadž není pravdou, že by to nebylo nějak moc jednoduché a v rámci našeho úřadu, kdybychom nevyužili pomoci profesní agentury, tak bysme to asi nedotáhli, poněvadž je potřeba na to dostatek času a nemáme takový zázemí profesní, aby ti pracovníci, kteří řeší ještě jiné úkoly, se mohli zabývat detailně jenom projektem, který bysme předkládali na žádost o dotaci a samozřejmě tady byly prostředky nutné na vynaložení stavební projektové dokumentace, která se musela zpracovat dopředu bez jistoty, že bysme měli ty peníze vráceny.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Kdy by se celý ten systém měl zjednodušit natolik až od toho roku 2007, aby to mohly zvládnout jednotlivé obce a města?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

My můžeme zlepšit už ten systém prakticky okamžitě, udělali jsme opatření takové, že to průběžné financování je možné prakticky ihned.

Moderátor (Jan Němec, Daniela Drtinová):

Takže to začne?

Radko Martínek (ČSSD), ministr pro místní rozvoj ČR:

Může to začít, jenomže problém je v tom, že prostě je to v běhu, tzn. jsou uzavřeny smlouvy atd. a my musíme především čerpat, tzn. ten nový systém je možné zvolit jenom tam, kde to neohrozí to stávající čerpání. V každém případě je jasné, že to další finanční období se nemůže dít tím systémem zpětného financování, ale musí se vést systémem průběžného financování tak, aby ten žadatel musel shromáždit jenom ten svůj díl peněz, který potřebuje a ne celou tu částku. V podstatě je nemožné, aby Česká republika musela a mohla každoročně těch 100 miliard korun shromáždit, někde si je půjčit. To prostě není možné.